

JAK ZACHĘCAĆ DZIECI DO DZIWIENIA SIĘ I PYTANIA?

1) Zachęcaj uczniów do **zadawania pytań o wszystko, co ich dziwi**, o rzeczy, zjawiska, sytuacje, które zawsze ich ciekawiły. Przypomnij, ile pytań same stawiały, gdy były młodsze i wyjaśnij, że to właśnie umiejętność obserwowania świata wokół nas, dziwienia się i zadawania pytań – dorostym, rówieśnikom i samemu sobie - jest najważniejsza w nauce, a często także w całym życiu. Doceniaj pytania, nawet jeśli na początku wydają ci się banalne albo dziwaczne. Jeśli sam zadajesz jakieś pytanie, zadbaj, by było ciekawe, a nawet intrygujące. Pozwól odgadywać, wymyślać różne odpowiedzi, rozwijaj równocześnie realistyczne myślenie („jak zrobić, żeby to działało?”) i fantazję („co by było, gdyby...?”)

2) Traktuj pytania jako **klucz do codziennej pracy z uczniami**. Pytania mogą dotyczyć omawianego właśnie tematu (np. „skąd się bierze deszcz?”) czy wykonywanych właśnie zadań (np. doświadczenia z puszczeniem baniek mydlanych – „Dlaczego one mają takie tęcze kolory?”, „Dlaczego mają kształt kuli?”). Nawet jeśli sam/a nie znasz odpowiedzi lub nie jesteś jej pewna – nie bój się pytań dzieci (i własnych): sprawdź, czy dzieci mają jakieś wyjaśnienia, przypuszczenia i ustalcie, kto i jak spróbuje znaleźć odpowiedź (a może kilka odpowiedzi?).

3) Ustalcie związane z pytaniem klasowe obyczaje i rytuały. Możesz np. wprowadzić:

- Ustawcie w klasie skrzynkę (można przemalować ją wspólnie na skarbiec), do którego dzieci mogą na bieżąco wrzucać pytania, które przychodzą im do głowy, a nauczyciel/ka raz w tygodniu przegląda je i wybiera najciekawsze – może odpowiedzieć na nie sam/a, rozlosować wśród dzieci, poszukać wspólnie z uczniami odpowiedzi w sieci, zapytać innego nauczyciela lub wysłać pytanie do eksperta;
- „Pytanie na śniadanie”, „Pytanie na dzień dobry”, „Pytanie na koniec”, „Pytanie, które zabieram do domu”, itp. – codzienny rytuał stawiania pytań, dzieci zadają pytania i wspólnie zastanawiają się nad odpowiedziami, myślą, kto w szkole mógłby im pomóc lub szukają odpowiedzi w domu;
- cotygodniowy rytuał zadawania ciekawych pytań, np. „Piątkowe Pytania” – w każdy piątek (lub inny dzień tygodnia) dzieci biorą udział w sesji pytań (burzy mózgow, itp.), wymyślając pytania, na które będą potem wspólnie z nauczycielem (albo w weekend z rodzicami i dziadkami) szukać odpowiedzi;
- gry i zabawy, np. „wymyślamy jak najwięcej pytań dotyczących tego, co widać przez okno” albo „wymyślamy pytania, które chcielibyśmy zadać różnym przedmiotom” albo „wywiady z przedmiotami/osobami” – dzieci wcielają się w rolę wybranych przez siebie rzeczy, budynków, zwierząt czy roślin, sławnych ludzi lub bohaterów bajek, a następnie odpowiadają na pytania koleżanek i kolegów, itp.

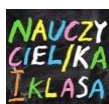
4) Wywieś w klasie zestaw kilku pytań, które najbardziej skłaniają do myślenia. Zachęcaj, by zamiast pytań zamkniętych (np. „dokąd odlatują bociany?”) stawiać pytania otwarte (np. „skąd właściwie wiadomo, którądy lecą bociany?”). Możesz także zaproponować, by dzieci przepisały te początki pytań do swoich zeszytów albo na dużej kartce papieru, tak by każdy mógł mieć je przed oczami i na bieżąco z nich korzystać.

- CO TO JEST...
- CO TO ZNACZY....
- DLACZEGO...

Autorka tekstu: Alicja Pacewicz

- PO CO...
- JAK TO SIĘ STAŁO/DZIEJE, ŻE...
- JAK DZIAŁA...
- W JAKI SPOSÓB...
- CO ZROBIĆ, ŻEBY...
- JAK SPRAWDZIĆ, CZY...
- SKĄD WIADOMO, ŻE...
- CO BY BYŁO, GDYBY...

Autorka tekstu: Alicja Pacewicz

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Warszawskie Centrum Innowacji
Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń

